

שם המחקר : תהליך ההתפתחות של מיזם לפיתוח שירותים לאנשים עם מוגבלויות כשותפות בין רשויות

מקומיות

שנה : 2018

מס' קטלוגי : 99

שמות החוקרים: ד"ר קרולין גוטמן, ד"ר ורד גולן-שנער ופרופ' שמעון שפירו.

רשות המחקר: החוג לעבודה סוציאלית, המכללה האקדמית תל-חי.

תקציר המחקר:

מחקר זה נעשה בסיוע קרן שלם.

המחקר עקב אחר התפתחות שותפות בין רשויות מקומיות בגליל ובגולן, ובין יחידות של משרד הרווחה, לפיתוח מערכת שירותים לאנשים עם מוגבלויות באזור שמאופיין בפיזור של ישובים קטנים ובינוניים. מטרת המחקר לתרום לידיע על שותפויות בין-ארגוניות, ולפרקטיקה של פיתוח שירותים לאנשים עם מוגבלויות פיזיות, נפשיות והתפתחותיות.

שיטת המחקר איכותנית, מבוססת על ראיונות עם מובילי המיזם, תצפיות בישיבות, ניתוח מסמכים, ראיונות עם דמויות מפתח במשרד הרווחה וברשויות המקומיות, וראיונות וקבוצות מיקוד עם נותני שירותים, משתמשים בשירותים ובני משפחה.

הראיונות וקבוצות המיקוד עם מפעילי שירותים, משתמשים ובני משפחה צילמו את מצבם של אנשים עם מוגבלויות לפני שתורגש השפעת המיזם, והצביעו על מגוון צרכים שאינם באים על סיפוקם, בעיקר בנושאי תעסוקה ופנאי לבוגרים עם מוגבלויות. הראיונות הצביעו גם על נכונות לשינופי פעולה ופוטנציאל להרחבת מערכת השירותים הקיימת.

פעילות הקבוצה היוזמת, שכללה שבע נשות מקצוע בדרג המחוזי והמקומי, העלתה את הצורך בשותפות אך לא הביאה למימושה. אימוץ היוזמה על ידי אשכול הגליל המזרחי והגולן סיפק את התשתית הארגונית שאפשרה הוצאת מרכז, בחירת מפעיל, והתחלה של בניית שירותים חדשים ושדרוג שירותים קיימים.

ניתוח תהליך התפתחות השותפות הניב תובנות שעשויות לתרום למי שעשויים ליזום הקמת שותפויות בין-ארגוניות בתחום המוגבלויות, וגם בתחומים נוספים:

- מחויבות של קבוצה יוזמת היא תנאי הכרחי אך לא מספיק להצלחה של הקמת שותפות. השותפות מתממש רק אם תמצא לה תשתית ארגונית, משפטית ופוליטית.
- בדיקת צרכים היא שלב חשוב ראשון בהתארגנות לפיתוח מערכת שירותים, אך הממצאים של בדיקה כזאת הם בהכרח זמניים. נחוץ לחזור ולאשש אותם תוך כדי פיתוח השירותים ובחינת הביקוש האפקטיבי.

- גם כאשר קיימת לכאורה הסכמה על הגבולות הגיאוגרפיים, הדמוגרפיים והארגוניים של השותפות, נדרשת התמודדות נמשכת עם הגדרת הגבולות והשלכותיה על השותפות.
  - בחירת מפעיל באמצעות מכרז היא דרך נכונה להפעלת השותפות. בהמשך היא מחייבת התמודדות עם סוגיות של הכוונה ושליטה.
  - גם כאשר מפקידים את המיזם בידי של מפעיל יחיד, נחוץ למצוא דרך לשמר, ואף לעודד, שרידות של תכניות קיימות, ועידוד יזמות מקומיות ויצירתיות.
  - מהניסיון שנצבר עד כה עולה ששירותים משותפים לאנשים עם מוגבלויות שונות (פיזיות, חושיות, נפשיות והתפתחותיות), וברמות שונות של מוגבלות, הם אפשרות ריאלית. יחד עם זאת נחוץ להמשיך ולבחון נושא זה כדי למזער העצמה אפשרית של סטיגמות.
  - הבטחת השתתפותם של אנשים עם מוגבלויות ובני משפחותיהם בתכנון והפעלה של שירותים מחייבת בניית פורומים מתאימים, דבר שלא קרה עד כה.
- לסיכום, הקמת השותפות לפיתוח שירותים לאנשים עם מוגבלויות בגליל ובגולן נראית בשלב זה כסיפור הצלחה, שניתן להפיק ממנו השראה ולקחים ליוזמות דומות בתחומים אחרים או במקומות אחרים.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)